

Var finns det en stopper?

Jag stod vid en hylla i en järnhandel och fick syn på en påse med ”dörrstoppare.” något som skall stoppa en dörr som fått fart av vinden. En ”stoppare” vad nu det är? För flera decennier sedan ville en person kritisera mig med att karaktärisera mig som en ”stoppare.”

Någon som hade stoppat hennes ”utveckling” men det enda jag förstod var att jag inte förstod vad hon menade. För några år sedan hade jag en samtalsserie på en anstalt med människor som inte var där av fri vilja. Det vi sysslade med var ”stoppfrågor” och det var vad alla behövde, ett stopp som kan föda en insikt. Till min förvåning så släppte alla hämningar och orden flödade i och genom deras berättelser. Det var ett gäng män i olika åldrar som hade det gemensamt att ingen hade lyssnat på dem, för ingen hade gjort ett stopp vid deras väg. ”Ingen har tid” finns det en psalm som påstår, att vi har ett problem och det är tiden. Frågan är bara vad vi har tid till och vad vi inte har tid till. Här kommer det stora hyckleriet in som handlar om oss själva. Allt som vi inte vågar, skjuter vi bort med så kallad ”icke-tid” och allt som är lockande får vår tid och då finns det inget stopp alls. ”Det rullar på” som klockorna gjorde förr då vi hade analog tidmätning, nu pulserar det som en pulsmaskin. Vi är inne i maskineriet som inte har någon tid alls annat än som något som vi kan mäta effektivitet med.

Förr fanns det gott om tid och livet kretsade kring andra problem. Några var svält, hunger, vatten och smuts. Märkligt var det att folk på den tiden ”tackade Gud för maten” innan de började äta. Det var ett sätt att inse värdet av arbetet som lett fram till att maten stod på bordet. Att tänka före gav det hela ett mervärde istället för att bara glufsa i sig maten för att stilla hungern. Det handlade om konsten att ta emot kärlek. Den som jagar är stressad och kan inte ta emot vad andra har att ge på ett personligt plan. Planeringen har inga hål för det oförutsedda eller möten med andra människor som bara är möten på en mänsklig nivå.

Alla rusar runt och ska hinna med att handla, prestera och konsumera. Jag hörde om en kvinna som införde ett köpstopp under ett års tid. Det hon handlade var livsmedel och det nödvändiga till hushållet, allt annat fick vara. Till sin förvåning upptäckte hon att stressen minskade och hon fick tid över till att göra det hon ville. Att sluta konsumera innebar för henne ett nytt liv som varken krävde prestation eller duktighet. Stoppet fick sina följder och hon insåg att det gick att överleva på mindre konsumtion och att det finns andra kvalitéer än en nedsövd trygghet med att allting skall rulla på som vanligt. Det är ändå en illusion, vilket alla borde ha insett vid det här laget. Några minuter vid nyhetssändningarna förmedlar tillståndet i världen, att mänskligheten är i desperat behov av ett stopp. Vad sysslar vi med och varför har vi förlorat förnuftet? Ändå fortsätter galenskaperna och inget tycks kunna sätta stopp för vad som håller på att hända i en galopperande undergång från alla hörn och sammanhang. Förr bad folk sina böner som ett sätt att sätta stopp med egenreflektion. Nu går vi på gym i stället för att må bättre i vårt egobygge som skall imponera på andra. Att inte göra sina stopp är att delta i galoppen som bar snurrar fortare och fortare. Vem sätter stopp? Det är en fråga om ledarskap och om vi tror att ”ledaren” är statsministern har vi hamnat fel. Det handlar om vår egen inre ledare, en moraliska kompass som har en nål som är både röd och vit och som visar riktningen på vår väg.

Per-Arne Bengtsson, präst i Svenska kyrkan